

بایدها و نبایدها در کتاب‌های آموزشی زبان عربی

است و توجه به قواعد کاربردی و یافتن شاهد از متن، مورد تأکید است. در کتاب‌های درسی عربی بر بخشی از قواعد تأکید شده است که در فهم متن بسیار مؤثرند.

● باید در طراحی آزمون‌ها و حتی در آموزش به بارم‌بندی مصوب دفتر تألیف توجه شود.

● در آموزش عربی، به‌ویژه باید بر تقویت مهارت شفاهی تکیه کرد؛ مانند تقویت مهارت روان‌خوانی و فهم متن و تقویت مهارت سخن گفتن در حد آموزش‌های کتاب درسی.

● باید زمینه را برای پژوهش فراهم ساخت.

● صرف و نحو باید در خدمت فهم متن باشد.

نبایدها

● در آزمون‌ها نباید بر حفظ قواعد و تعاریف تکیه شود. در آموزش عربی طرح چنین سؤالی در امتحان درست نیست: «ماضی نقلی را تعریف کنید.» سؤال درست این است که ترجمه این عبارت خواسته شود: «أَخِي قَدْ سَاعَدَ زُمَلَاءَهُ فِي الْمَدْرَسَةِ.» وقتی که دانش‌آموز بتواند این جمله را ترجمه کند بدین معناست که معادل ماضی نقلی را در زبان عربی فهمیده است.

● سبک آموزش نباید غیرتعاملی باشد. تدریس متکلم وحده در آموزش زبان نادرست است، زیرا دانش‌آموز باید در یادگیری نقش اصلی را داشته باشد.

● در کتاب کار و تمرین نباید از دانش‌آموز تعریف خواست.
● در کتاب کار و تمرین نباید از دانش‌آموز اعراب‌گذاری خواست.
● در کتاب کار و تمرین نباید از دانش‌آموز تحلیل صرفی خواست.
● در کتاب کار و تمرین نباید از دانش‌آموز تشکیل خواست.
● در کتاب کار و تمرین نباید از دانش‌آموز تبدیل صیغه فعل و بازنویسی جمله خواست.

کتاب‌های درسی براساس استانداردهای برنامه درسی ملی و اهداف تحول بنیادین آموزش و پرورش تدوین شده‌اند و هر کدام مبتنی بر بایدها و نبایدهایی در حوزه درسی خویش هستند. در اینجا به بایدها و نبایدهای کتاب‌های کمک آموزشی درس عربی که می‌بایست در راستای سامان‌دهی منابع آموزشی رعایت شوند پرداخته شده است.

بایدها

● باید در چارچوب برنامه درسی ملی باشند. درباره برنامه درسی عربی در برنامه درسی ملی چنین آمده است: «... آشنایی با زبان عربی و مشخصاً مهارت‌های چهارگانه زبانی، یعنی خواندن، گوش کردن، نوشتن و سخن گفتن در این حوزه به میزانی است که دانش‌آموز را در درک معنای آیات قرآن کریم، کلام معصومین (علیهم‌السلام) و متون دینی و فرهنگ اسلامی کمک کند و در تقویت زبان فارسی او مؤثر باشد.»

● باید با الهام از رویکرد برنامه درسی عربی باشند. این رویکرد عبارت است از: «پرورش مهارت‌های زبانی برای فهم عبارات و متون اسلامی و کمک به فهم بهتر زبان و ادبیات فارسی»، و حاکمیت‌بخشی درک مطلب و کاربرد واژگان، و متن‌محوری به‌جای قاعده‌محوری.

● باید مطابق هدف اصلی آموزش عربی باشند. هدف اصلی آموزش عربی در ایران تقویت مهارت فهم متن است.

● در تدریس و تنظیم قواعد باید توجه کرد که: آنچه دانش‌آموز عرب زبان ساکن یکی از کشورهای عربی در زمینه قواعد نیاز دارد، با نیاز یک دانش‌آموز ایرانی متفاوت است. قواعد کاربردی باید به عنوان اصلی اساسی مورد توجه برنامه‌ریزان، مؤلفان و معلمان قرار می‌گیرند. در یادگیری هر زبانی آموزش قواعد لازم